

HRVATSKI VOJNIK

broj 12. godina II. 22. svibnja 1992. Zagreb cijena 100 HRD

USTROJ
HRVATSKE
VOJSKE

UDRUŽENE
EUROPSKE
VOJNE
SNAGE?

SVE
O LOVCU
PRESRETAČU
MIG-23

NOVINE SA
SVJETSKOG
VOJNOG
TRŽIŠTA

MI 16 -
NAJBOLJA
JURIŠNA
PUŠKA
SVIJETA

SERIJAL
O HRVATSKOJ
RATNOJ
POVIJESTI

HRVATSKI 30. SVIBNJA

Teza da živimo u povijesno zgusnutom vremenu kristalno se zrcali na političkim događajima i prilikama koje smo burno proživljavali proteklih godinu dana. Dovoljno je da se na Dan hrvatske državnosti, 30. svibnja, prisjetimo prve obljetnice novouspostavljene hrvatske države.

Na unutrašnjopolitičkom planu bili smo suočeni s otvorenom velikosrpskom agresijom, operacionaliziranim instrumentalizacijom srpskog pu-

čanstva u Hrvatskoj. »Godfather« čitavog projekta proširivanja Srbije na zapad bila je federalna armija. No, neumitni tok povijesnog osvjetećenja hrvatskog naroda, rukovoden povijesnom trenutku doraslom državničkom politikom, suprotstavio je povijesno pravo Hrvata na nacionalnu državu (pravo koje niti jednome narodu nitko nikada ne može zanijekati) srbijanskoj imperijalnoj ekspanziji. Konačno su razbježne sve iluzije i dotadašnja formalno nazivana »Jugoslavenska narodna armija«, skinuvši krinku apstraktnog jugoslovenstva, postaje buzdovanom u ruci pobjesnijih Garašaninovih ideoloških sljedbenika. Rat koji je potom uslijedio, taj rat, odnosno agresija na Hrvatsku, nije produktom »pobune gororukog srpskog stanovništva«, nijekanja nacionalnih prava Srba u Hrvatskoj (baš suprotno — tek u demokratskoj Hrvatskoj Srbi uživaju puninu nacionalnih prava) ili (koje li gluposti) promjene državnog stijega, već golog sučeljavanja prava na opstanak s jedne, hrvatske strane, i želje za dominacijom druge, srpske strane. Jer, tijekom sedamdesetogodišnjeg životarenja

u južnoslavenskoj državi Hrvati su ugledali samo dno nacionalne egzistencije. Jedna od najvećih dijaspora s obzirom na broj stanovnika, ukinuće nacionalne povijesti i tradicije, sputavanje religije i ostali višestoljetni procesi rastakali su hrvatsko nacionalno biće sve do trenutka kada je napačeni nacionalni organizam rekao — NE! Hrvati su konačno postali svoji na svome. Stvorena je hrvatska država.

Iz današnje, međunarodno-pravno ugodnije pozicije, kada je Hrvatsku priznalo osamdesetak država (među kojima su svi relevantni međunarodni politički čimbenici, u vrijeme kada naš neprijatelj muku muči da u međunarodnoj zajednici dobije i jednog podržavatelja, lagano je razglabati o položaju hrvatske države u novom svjetskom poretku. Pruje 365 dana sve je drukčije izgledalo. Tada je još Jugoslavija bila međunarodno-pravno priznati čimbenik, a Hrvatska je bila optuživana za secesionizam i slične gluposti. Zamisli o mogućem angažiranju »plavih kaciga« u razrješavanju jugoslovenskog gordijskog čvora granicičile su sa znanstvenom fantastikom. Činjenica da je Hrvatska, kao rijetko koja država dosada, tijekom prve polovice 1992. godine definitivno postala uvažen čimbenik europske i svjetske politike, pokazuje ispravnost odluke građana Hrvatske na referendumu o hrvatskoj državi. Hrvatski je narod nakon devetsto godina uspio iznjediti vlastitu nacionalnu i državnu politiku. Plebiscitarno izražena volja postala je stvarnost.

Treći značajan čimbenik državne emancipacije je Hrvatska vojska. Neugasli duh hrvatske vojne tradicije, poput Feniksa iz pepela, od grupica odvažnih domoljuba iz postrojbi MUP-a, preko Zbora narodne garde, prerastao je u organiziranu oružanu silu hrvatske države — Hrvatsku vojsku. Riječ je o poslu koji druge države godinama obavljaju, a između dva svibnja Hrvatska je dobila vlastitu vojsku. Ipak je to, unatoč svim nedaćama koje nas prate, nama hrvatskim braniteljima, razlog za zadovoljstvo. Zato, hrvatski vojnici, sretan Vam 30. svibnja! — Dan hrvatske državnosti!

SVE OVE GODINE *

Nije to samo slučajnost što nas u posljednje vrijeme ekskluzivne vijesti bombardiraju s neba. Već odavno ne postoji »Jugoslavensko ratno zrakoplovstvo«, a sve je izvjesnija i činjenica da se »srpsko« nikada neće ni formirati. Raspad srpske vojne garniture i njihovo bezglavo udaranje po svemu i svačemu, samo je još jedan znak njihovog skorog kraha. Sve više vojnika i pilota napuštaju »srpske igre bez granica«. Tako su nam u petak piloti Tomislav Selak i Ivica Ivandić dovezli dva zdrava »miga 21«. Uglavnom, neprijatelji su ostali bez dva miga, koji su za razliku od prijašnjih njihovih gubitaka spremni za borbeno djelovanje.

Sljedeći događaj koji se zbilo u subotu, nema nikakve veze s ovim od petka. Vi-

jest o uništenju ogromnog bihačkog aerodroma potvrdio je i glasnogovornik UNPROFOR-a Fred Eckhard. Jugovojska je prije povlačenja uništila pet pista i pet kilometara duge hodnike aerodroma Željava kod Bihaća. Za ovaj najveći i najskuplji vojni objekat u Europi, na kome bi pozavidjeli i Ameri, utrošeno je, kako kažu, nevjerojatnih petnaest milijardi dolara, što znači da je svaki radnik nekadašnje Jugoslavije za njegovu gradnju izdvojio više od svoje jednogodišnje zarade.

Vojno-strateški ovakvu gradnju danas je teško objasniti. U međunarodnim ratnim sukobima, ovakav objekat bi doživio sudbinu mnogobrojnih iračkih. Jedino je sigurno da ne treba žaliti za ovakvim objektima, možda jedino što su uopće bili izgrađeni.

MIRJANA MIKULIĆ

HRVATSKI VOJNIK

MARKO KONJEVOD

*U agresiji
na Hrvatsku
neprijatelj obilno
koristi suzavac
i ostale
nadražljivce*

NADRAŽLJIVCI (NI)SU BOJNI OTROVI *

Služili se neprijateljska vojska u agresiji na Hrvatsku i blažim vrstama bojnih otrova? Na takvu mogućnost ukazao je nedavno na predavanju u Hrvatskom ekološkom društvu inž. **Stjepan Galović**, osječki član štaba civilne zaštite Hrvatske, spominjući više slučajeva sa slavonskog bojišta kod kojih se sumnjalo da je neprijatelj upotrijebio bojne otrove ili opasne kemijske tvari.

Jedan od prvih slučajeva zabilježen je još krajem kolovoza prošle godine u baranjskom mjestu Bilju gdje su, nakon što su neprijateljske letjelice izbacile bijeli prah, nekolicini pripadnika Hrvatske vojske suzile oči, a neki su imali i prividenja. Zbog sumnje da se radi o bojnim otrovima, odmah su prebačeni u osječku bolnicu, ali su kontrole dale negativne rezultate.

Sličnih primjera je bilo dosta, kaže inž. Galović. Primjerice, samo na vinkovačkom području dosad je zabilježeno desetak slučajeva pojave maglice ili dima raznih boja, nakon čega su naši borci koji nisu imali zaštitne maske imali problema s očima i disanjem. Nakon ispiranja vodom simptomi trovanja su obično ubrzo nestajali što je ukazivalo da neprijatelj koristi suzavac i ostale nadražljivce.

•Poznato je da jugoarmija proizvodi bojne otrove i slične opasne kemikalije u «Prvoj iskre» u Bariču nedaleko Beograda, u Mostaru i Lučanima, ali se njima služi vrlo vješto kako bi joj to što teže dokazali. Za to bi, naime, trebalo imati vrhunsku opremu u pravo vrijeme i na pravom mjestu budući

da te kemikalije brzo hlape i kratko djeluju, a ni uzorke nije lako uzimati dok oko vas padaju granate. Kemikalije kojima se uglavnom koriste ne spadaju u bojne otrove i ne nanose teže i trajnije posljedice, no djelotvorno izbacuju naše borce iz stroja. Naime, po svjetskoj klasifikaciji, u bojne otrove čija je uporaba zabranjena spadaju: nervni otrovi, plikavci, zagušljivci i krvni otrovi, a nadražljivci (suzavci i kihavci) i psihološki otrovi koji izazivaju pospanost, glavobolju, vrtoglavicu i halucinacije ne. Njima se u svijetu može koristiti i policija, primjerice, za razbijanje demonstracija», objašnjava inž. Galović.

Zato je, dodaje, Hrvatska vojska organizirala specijalizirane, dobro opremljene jedinice koje mogu brzo uzeti uzorke s terena. Vojnici su upućeni kao sebi mogu sami pomoći, a sve više ih dobiva i zaštitne maske. Naši borci znaju da u slučaju trovanja nadražljivcem kontaminiranog treba iznjeti na otvoreno kako bi lakše disao, dati mu malo vode, toplom maramicom pažljivo s njega obrisati moguće kapljice i ta mjesta dezinficirati alkoholom, držati mu oči otvorene i što prije ga poslati liječniku, kaže inž. Galović.

•Neprijateljska vojska često se koristila nadražljivcima zelevi izazvati paniku u redovima Hrvatske vojske», potvrđuje i **prof. dr. Franjo Plavšić**, pročelnik Odjela za toksikologiju glavnog sanitetskog stožera. •U Vukovaru su ih čak bacali u skloništa kako bi istjerali ljude. Oni izazivaju privremeno slijepilo (najviše 2-3 sata), ali ne i teže posljedice osim kod visokih koncentracija. Pro-

blem je u tome što svijet nadražljivce ne ubraja u bojne otrove, iako su tamo spadali i prema nekadašnjim podjelama JA tako da, zasad, nema dokaza da se neprijatelj koristio i u svijetu zabranjenim bojnim otrovima. Bilo je sumnji da su se koristili psihičkim bojnim otrovima, ali to nije nikad dokazano zbog otežanog i dugog transporta kontaminiranih do bolnice, a na naša česta upozorenja Europa i svijet su tražili čvrste dokaze», dodaje dr. Plavšić.

Premda je okupatorska vojska tijekom rata mnogo puta prekršila međunarodne konvencije koristeći se zabranjenim oružjem (kao što su kazetne bombe i slično), međunarodna javnost je najosjetljivija na uporabu bilo kakvih bojnih otrova, a napose smrtonosnih, kaže dr. Plavšić, obrazlažući zašto je mala vjerojatnost da neprijatelj upotrijebi takve bojne otrove. Osim toga, vrlo je dubiozna njihova uporaba na otvorenom bojištu jer, ovisno o smjeru puhanja vjetrova, prijete opasnost i drugoj strani.

Zato se okupatorska armija zasad ograničila uglavnom na uporabu nadražljivaca. Nakon hrvatskih, znajući da će proći nekažnjeni, u posljednje ih vrijeme sve češće koriste i na bosansko-hercegovačkim ratištima. Tako su ovih dana neprijateljski zrakoplovi zelevi izazvati paniku i iznad Širokog Brijega ispuštili veliki crni oblak, ali je ubrzo ustanovljeno da se radi o nadražljivcima, a i hrvatski borci u Hercegovini su već dobro naučili kako se zaštititi od njihovog stetnog utjecaja.

ŽELJKO BUKŠA

HRVATSKI VOJNIK